

הַמִּקְדָּשׁ הַגָּדוֹל לְדוֹ עֵצִים

סֵפֶר
זוהר
הַמִּקְדָּשׁ

עִם פֶּאֹר
הַתֶּתֶר וְהַכְּבוֹד

זוהר לפרשת מטות

מחזורת קרן שללו ברב

הַמִּקְדָּשׁ הַגָּדוֹל לְדוֹ עֵצִים

הַמִּקְדָּשׁ הַגָּדוֹל לְדוֹ עֵצִים

מדון קלקלו בעצתם יותר ממואב

פְּתַח אֵיהוּ וְאָמַר, (במדבר כב ד) **'וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל זַקְנֵי מִדְיָן וְגו',**
'וַיֹּאמְרוּ זַקְנֵי מוֹאָב אֶל זַקְנֵי מִדְיָן' לֵאמֹר, אֵלֶּיךָ וְאֵלֶּיךָ
מוֹאָב, עוֹלָמִין נָטְלוּ עִיטָא מִסְבֵּיא, וְסִבְיָא אֶתְמַשְׁכוּ אֶבְתְּרֵיהוּ,
וְאֵינֹן יִהְיוּ לֹן עִיטָא.
מַאי עִיטָא יִהְיוּ לֹן, עִיטָא בִישָׂא נָטְלוּ לְגַרְמֵיהוּ.

הַפְתָּר וְהַפְּבֹד

במאמר זה יבאר הינוקא מה שצוה ה' למשה 'נקום את נקמת בני ישראל מאת המדינים', וב' קושיות בדבר, א. למה צוה זאת דווקא למשה ולא לכל בני ישראל. ב. למה הוזכרו ישראל לנקום במדין דווקא ולא במואב, הרי מואב בקשו בתחילה להרע לישראל, ואילו מדין רק יעצו למואב מה לעשות. ומבאר הינוקא דמה שמואב עדיין לא נעשו לפי שרות המואביה צריכה לצאת מהם, אבל אחר כך בימי דוד נעשו, והטעם שמדין נעשו מיד, דאף שמואב בקשו תחילה העצה ממדין אבל המדינים נמשכו אחר כך בעצמם להרע לישראל, עד כי נתנו להם עצה רעה עד מאוד, והיא שאמרו לכזבי בת צור לדבוק במשה רבינו ולהכשילו, ואם חס ושלום היו מצליחים במזימתם, היו יכולים חלילה לעקור את כל עם ישראל, רק שהקדוש ברוך הוא 'משיב חכמים אחר' וגרם לה לטעות וחשבה על זמרי בן סלוא נשיא שבט שמעון שהוא משה בעצמו והכשילה אותו, ולפיכך צוה הקדוש ברוך הוא דווקא על משה להינקם מהם, כי אותו רצו להכשיל. בסיום המאמר יבאר שאמנם המדינים חטאו ביותר כלפי ישראל, אבל אין מי שחטא יותר מעמלק מפני שפגמו באות ברית קודש, ולפיכך נצטוונו למחות דווקא את עמלק.

של מדין נמשכו אחר רצון הנערים, **וְאֵינֹן יִהְיוּ לֹן עִיטָא** - והם נתנו להם עצה איך להשמיד שונאיהם של ישראל, ורצונו לומר, שאף שבתחילה לא עלה על ליבן של זקני מדין להרע לישראל כלל, אבל אחר שבקשו נערי מואב עצה מהם, נמשכו אחריהם זקני מדין, והרעו לישראל יותר מהמואבים וכמו שיבאר בסמוך איך כל הרעה באה ממדין, ולפיכך צוה ה' את משה לנקום דוקא מן המדינים.³

עתה יבא לבאר מהי העצה שנתנו זקני מדין, ואמר שהמדינים הכירו את משה מעת שגדל במדין, וידעו שאם חס ושלום יצליחו במזימתם לעקור את משה מן העולם אז יוכלו חלילה לעקור אל כל עמו, ובתחילה חשבו שבלעם הרשע יעקור את משה מן העולם.

ומבאר, **מַאי עִיטָא יִהְיוּ לֹן** - מהי העצה שנתנו להם, ואמר, **עִיטָא בִישָׂא נָטְלוּ לְגַרְמֵיהוּ** - עצה רעה לקחו לעצמם.

בתחילת המאמר מדייק הינוקא את הפסוק 'ויאמר מואב אל זקני מדין, ולא נאמר 'זקני מואב', והיינו שנערי מואב בקשו עצה מזקני מדין.

פְּתַח אֵיהוּ - פתח הוא הינוקא לבאר מה שאמר הקדוש ברוך הוא למשה (במדבר א ב) 'נקום נקמת בני ישראל מאת המדינים', וקשה למה צוה הקדוש ברוך הוא להשמיד את מדין ולא צוה כן על מואב, הרי מואב בקשו את עצת מדין להלחם בישראל, **וְאָמַר** הינוקא, מה שכתוב (במדבר כב ד) **'וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל זַקְנֵי מִדְיָן וְגו',** הגה **'וַיֹּאמְרוּ זַקְנֵי מוֹאָב אֶל זַקְנֵי מִדְיָן'** - לא כתוב, כלומר לא נאמר ש'זקני מואב' לקחו עצה מן זקני מדין, **אֵלֶּיךָ וְאֵלֶּיךָ מוֹאָב** - סתם, והיינו **עוֹלָמִין נָטְלוּ עִיטָא מִסְבֵּיא** - כי הנערים של מואב לקחו עצה מן הזקנים של מדין במה לאבד שונאיהם של ישראל, **וְסִבְיָא אֶתְמַשְׁכוּ אֶבְתְּרֵיהוּ** - והזקנים

מקורות וציטוטים

ב. מקדש מלך.
ג. ע"פ קרני אור ודמשק אליעזר.

א. לפנינו בדפוס וילנא כתוב 'וְאֵל זַקְנֵי מִדְיָן' בתוספת ו', וליתא בדפוסים אחרים, ונראה שהוא טעות.

אָמְרוּ לֹון לְמוֹאָב, גְּדוּלָא בִישָׁא גְדֻלְנָא בִינְנָא, וּמְנוּ, מִשָּׁה רַבִּיהוֹן,
עַל חַד כּוּמְרָא דְהוּהָ בִינְנָא, דְרַבִּי לִיה וְגִדְלִי לִיה בְּבִיתִיה, וַיְהִיב
לִיה בְּרַתִּיהָ לְאִנְתּוֹ, וְלֹא עוֹד, אֲלָא יְהִיב לִיה מְמוֹנָא, וְשָׁדַר לִיה
לְמַצְרַיִם, לְשִׁינְעָאָה כָּל אַרְעָא, וְאִיהוּ, וְכָל בִּיתִיה, אֶתְמַשְׁכוּ
אֶבְתָּרִיה, אִי לְהֵהוּא רַבִּיהוֹן, נִיבּוּל לְאַעְקָרָא מִן עַלְמָא, כָּל עַמָּא
דִּילִיה יִתְעַקְרוּן מִיַּד מַעְלָמָא.

וְכָל עֵיטָא בִישָׁא מַחֲהוּא מַלְּהָ דְפַעוּר, מִמְדִּין תְּהוּ. וְתָא חֲזִי
דְכֻלָּא תְּהוּ מִמְדִּין, וְכָל עֵיטָא דְלֵהוֹן עַל מִשָּׁה תְּהוּ, וּבְעֵיטָא
דְלֵהוֹן, שְׁכָרוּ לְבַלְעֵם, בִּינֵן דְחֲמוּ דְבַלְעֵם לָא יְכִיל, נְטָלוּ עֵיטָא
אֶחְרָא בִישָׁא לְגַרְמִיּהוּ, וְאַפְקִירוּ נְשִׁיּהוּ וּבְנִתִיּהוּ יִתִּיר מְמוֹנָא,
דְהָא עַל נְשִׁי מְדִין כְּתִיב, (שם לא טז) 'הֵן תְּהוּ תְּהוּ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל' וְגו',
וְכֻלָּא מִמְדִּין תְּהוּ.

הַפְתָּר וְהַכְּבוֹד

היה כן דכאשר באה כזבי וראתה את זמרי בן סלוא שקמו
לפניו עשרים וארבעה אלף איש משבט שמעון חשבה
שהוא משה ונדודוה עמו, וגרמה בזה למגפה שמתו בה
עשרים וארבעה אלף איש.

ואמר עוד הינוקא, וְכָל עֵיטָא בִישָׁא מַהוּא
מַלְּהָ דְפַעוּר מִמְדִּין הוּהּ - שכל העצה
הרעה להחטיא את ישראל בדבר פעור ממדין
היתה, וְתָא חֲזִי דְכֻלָּא הוּהּ מִמְדִּין - ובא
וראה שהכל היה ממדין, וְכָל עֵיטָא דְלֵהוֹן עַל
מִשָּׁה הוּהּ - וכל עצתם על משה היה,
וּבְעֵיטָא דְלֵהוֹן שְׁכָרוּ לְבַלְעֵם - ובעצתם של
מדין שכרו את בלעם לקלל את ישראל, בִּינֵן
דְחֲמוּ דְבַלְעֵם לָא יְכִיל - וכאשר ראו
שבלעם אינו יכול לקללם, נְטָלוּ עֵיטָא אֶחְרָא
בִישָׁא לְגַרְמִיּהוּ - נטלו לעצמם עצה רעה
אחרת, וְאַפְקִירוּ נְשִׁיּהוּ וּבְנִתִיּהוּ יִתִּיר
מְמוֹנָא - והפקירו נשיהם ובנותיהם יותר
ממואב, דְהָא עַל נְשִׁי מְדִין כְּתִיב - כי הלא
על נשי מדין כתוב (במדבר לא טז) 'הֵן תְּהוּ הֵיזִי
לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל' דְבָר בְּלַעַם לְמַסָּר מַעַל בְּה' עַל
דְבַר פְּעוּר' וְגו', וְכֻלָּא מִמְדִּין הוּהּ - וכל
המכשול הזה ממדין היה.

אָמְרוּ לֹון לְמוֹאָב - אמרו להם זקני מדין
למואב, גְּדוּלָא בִישָׁא גְדֻלְנָא בִינְנָא - גידול רע
גידלנו בינינו, וּמְנוּ - ומיהו, מִשָּׁה רַבִּיהוֹן -
הוא משה רבם, עַל חַד כּוּמְרָא דְהוּהָ בִינְנָא -
על ידי כומר אחד שהוא יתרו שהיה בינינו, דְרַבִּי
לִיה וְגִדְלִי לִיה בְּבִיתִיה - שאימן אותו וגידל
אותו בביתו, וַיְהִיב לִיה בְּרַתִּיהָ לְאִנְתּוֹ - ונתן
לו את צפורה בתו לאשה, וְלֹא עוֹד אֲלָא יְהִיב
לִיה מְמוֹנָא - ולא זו בלבד אלא אף נתן לו
ממון, וְשָׁדַר לִיה לְמַצְרַיִם - ושלח אותו
למצרים, לְשִׁינְעָאָה כָּל אַרְעָא - לכלות כל
הארץ, וְאִיהוּ וְכָל בִּיתִיה אֶתְמַשְׁכוּ אֶבְתָּרִיה
- והוא דהיינו יתרו וכל בני ביתו נמשכו אחריו
ונתגייירו, אִי לְהֵהוּא רַבִּיהוֹן נִיבּוּל לְאַעְקָרָא
מִן עַלְמָא - אם את רבם ההוא נוכל לעקור
אותו מן העולם, כָּל עַמָּא דִּילִיה יִתְעַקְרוּן מִיַּד
מַעְלָמָא - אז כל עמו יעקרו מיד מן העולם.

לאחר שראו זקני מדין שבלעם אינו יכול על משה באו
בעצתם להחטיא את בני ישראל בבנותיהם ובדבר פעור,
וביותר רצו להחטיא את משה עצמו בכזבי בת צור, כי ראו
באיצטגוניותם שיפול ראש של בני ישראל ברשתם, אבל
לא ראו כהוגן, כי הם חשבו שיצליחו להפיל את משה, ולא

נָטְלוּ עֵיטָא בְּהַדִּי נְשִׂיָא דְלֵהוֹן, דִּיפְקִיר בְּרַתְיָה, דְּחָשִׁיבוּ לְנִטְלָא
 לְמִשָּׁה בְּרַשְׁתִּיהוֹן, בְּכַמָּה זִינֵי חֲרָשִׁין אַעֲטְרוּ לָהּ, דִּיתַפְס
 רִישָׁא דְלֵהוֹן, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא 'מְשִׁיב חַכְמִים אַחֲזוּר' (ישעיה מד
 כה). אִינְוֵן חָמֵן דְּרִישָׁא יתַפְס בְּרַשְׁתָּא דְלֵהוֹן, וְלֹא יָדְעוּ, חָמוּ
 וְלֹא חָמוּ, חָמוּ רִישָׁא דַעֲמָא דְנַפִּיל בְּהַדָּה, וְכַמָּה אֲלַפִּין אוּחְרָנִין,
 וְחָשִׁיבוּ דְמִשָּׁה תְּנָה, אַפְקִירוּ לָהּ, וּפְקִידוּ לָהּ עַל מִשָּׁה, דְּלֹא
 תַזְדוּוּגֵי לְאַחְרָא, אֲלֵא בֵיהּ, אַמְרָה לֹוֹן, בְּמָה אַנְדַע, אַמְרוּ תְּהוּא
 דְתַחְמֵי דְכֵלְא קִימֵי קַמִּיה, בֵּיהּ תַזְדוּוּגֵי, וְלֹא בְּאַחְרָא.
 כִּינּוֹן דַּאֲתָא זְמַרֵי בֶן סְלוּא, קָמוּ קַמִּיה אַרְבַּעַה
 וְעֶשְׂרִים אֲלָף, מְשַׁבְטָא דְשְׁמַעוֹן, בְּגִין דְתַנָּה
 נְשִׂיָא דְלֵהוֹן, וְהִיא חֲשִׁיבַת דְהוּא מִשָּׁה, וְאַזְדוּוּגַת בֵּיהּ,

תְּתַר וְתַכְבוֹד

הוה - וחשבו שמה הוא, ולכן אפקירו לה
 - הפקירו את כזבי בת צור, ופקידו לה על
 משה - וצוו אותה על משה, ואמרו לה דלא
 תזדווגי לאחרא אלא ביה - שלא תזדווג עם
 איש אחר אלא עם משה, אמרה לון במה
 אנדע - אמרה להם במה אדע שהוא משה,
 אמרו לה, ההוא דתחמי דכלא קיימי קמיה
 - אותו האיש שתראי שכולם עומדים לפניו,
 ביה תזדווגי ולא באחרא - רק בו תזדווגי
 ולא באיש אחר.

כינון דאתא זמרי בן סלוא - וכאשר בא זמרי
 בן סלוא נשיא שבט שמעון, קמו קמיה ארבעה
 ועשרים אלף, משבטא דשמעון - עמדו
 לפניו עשרים וארבע אלף משבט שמעון, בגין
 דהוה נשיאה דלהון - לפי שהיה נשיא שלהם,
 והיא חשיבת דהוא משה - והיא חשבה
 שהוא משה, ואזדווגת ביה - וזדווגה עמו.

נָטְלוּ עֵיטָא בְּהַדִּי נְשִׂיָא דְלֵהוֹן דִּיפְקִיר
 בְּרַתְיָה - לקחו עצה עם הנשיא שלהם
 שיפקיר בתו, היא כזבי בת צור, דְּחָשִׁיבוּ
 לְנִטְלָא לְמִשָּׁה בְּרַשְׁתִּיהוֹן - כי חשבו לקחת
 את משה ברשתם, בְּכַמָּה זִינֵי חֲרָשִׁין אַעֲטְרוּ
 לָהּ - בכמה מיני כשפים העטירו אותה,
 דִּיתַפְס רִישָׁא דְלֵהוֹן - כדי שתתפוס את
 הראש של ישראל, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא - אבל
 הקדוש ברוך הוא כתוב בו (ישעיה מד כה) 'מְשִׁיב
 חַכְמִים אַחֲזוּר', כי אִינְוֵן חָמֵן דְּרִישָׁא יתַפְס
 בְּרַשְׁתָּא דְלֵהוֹן - הם ראו באיצטגנינות שלהם
 שהראש של ישראל יתפס ברשתם, וְלֹא יָדְעוּ
 - אבל לא ידעו מי הוא, חָמוּ וְלֹא חָמוּ - ראו
 אבל לא ראו כהוגן, כי חָמוּ רִישָׁא דַעֲמָא
 דְנַפִּיל בְּהַדָּה - ראו שראש העם יפול עם כזבי
 בת צור, וְכַמָּה אֲלַפִּין אוּחְרָנִין - ועוד כמה
 אלפים אחרים שיפלו גם כן, וְחָשִׁיבוּ דְמִשָּׁה

מְקוּרֹות וְצִיּוֹנִים

וזה"ה, וז"ל זמרי נתגלגל בר' עקיבא, והכ"ד אלף שמתו במגפה
 היו הכ"ד אלף תלמידים של ר' עקיבא שמתו בין פסח לעשרת.
 ואשת טורונסורפוס היתה גלגול כזבי עצמה, ונתגיירה וזכתה
 להעמיד את ישיבתו שזוהו היתה אחד מהג' דברים שהעשיר [את]
 ר' עקיבא.

ד. בדפ"ר הגירסא: 'מאה ועשרים אלף', ובדרך אמת הגיה: 'עשרים
 וארבעה אלף', ולפינו כתבו כגירסת הדרך אמת ובסוגריים הוסיפו
 גירסא שלישית: נ"א 'תשעה ותקשים'.

ה. כתב ספר חסד לאברהם (פיען ה - נהר כה): עוד מצאתי כתוב
 בין דברי האלהי כמוהר"ד חיים ויטא"ל ולא ידעתי אם הוא מהאר"י

בֵּינָן דְּחִמּוּ כָּל אֵינֹן שְׂאֵר לְדָא, עֲבָדוּ מָה דְּעֲבָדוּ, וְהָהּ מָה דְּהָהּ.
 וּבְלֵא הָהּ מִמְדִּין, בְּכַפָּה זִינִין, וּבְגִין כְּךָ אֲתַעֲנִשׁוּ מְדִין. וְקוּדְשָׁא
 בְּרִידָה הוּא אָמַר לְמֹשֶׁה, (במדבר לא ב) 'נְקוּם נְקַמְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 מֵאֵת הַמְּדִינִים', לְךָ אֲתַחֲזוּ, וְלְךָ יֵאוּת, לְמוֹאֵב אֲנָא שְׂבִיק לֹון
 לְבַתֵּר דִּיפְקוֹן תְּרִין מְרַגְלָאן מְנִייהוּ, הָא דְדוּד בְּרִיהַ דְּיִשִׁי,

הַפְתָּר וְהַפְּבֹר

ממדין בכמה מיני אופנים, ובגין כָּךְ אֲתַעֲנִשׁוּ
 מְדִין - ולכך נענשו מדין, וְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא
 אָמַר לְמֹשֶׁה - והקדוש ברוך הוא אמר דווקא
 למשה (במדבר לא ב) 'נְקוּם נְקַמְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 מֵאֵת הַמְּדִינִים', והיינו, לְךָ אֲתַחֲזִי וְלָךְ
 יֵאוּת - כי לך ראוי ולך נאה כן לנקום במדין,
 לפי שהם רצו ללכוד את משה ברשתם
 ולהכשילו, אולם לְמוֹאֵב אֲנָא שְׂבִיק לֹון -
 למואב אני עוזב אותם כעת, לְבַתֵּר דִּיפְקוֹן
 תְּרִין מְרַגְלָאן מְנִייהוּ - עד לאחר שיצאו
 מהם שתי מרגליות שהן רות המואביה זקנתו
 של דוד המלך, ונעמה העמונית אשת שלמה
 המלך, ואחר כך הָא דְדוּד בְּרִיהַ דְּיִשִׁי - הרי

כֵּיּוֹן דְּחִמּוּ כָּל אֵינֹן שְׂאֵר לְדָא - כיוון שראו
 כל אלו העשרים וארבע אלף מעשה זה, עֲבָדוּ
 מָה דְּעֲבָדוּ - עשו מה שעשו, כמו שכתוב
 (במדבר כה א) 'וַיֹּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּשִׁטִּים וַיַּחַל הָעַם
 לְזַנוֹת אֶל בְּנוֹת מוֹאֵב, וְהָהּ מָה דְּהָהּ - ואחר
 כך היה מה שהיה שמתו במגיפה כמו שכתוב
 אחר כך (שם פסוק ט) 'וַיְהִי הַמָּתִים בַּמְּגִפָּה אַרְבַּעַה
 וְעֶשְׂרִים אַלְפֵי'.

ומסיים הינוקא שנמצא שכל הרעה באה על ידי המדינים
 ולכן נענשו מיד, ואף שגם מואב גרמו לרעה הזאת לפי
 שבקשו את עצתם, אבל המתין הקדוש ברוך הוא למואב
 עד שתצא מהם רות המואביה ואחר כך ינקם מהם בימי
 דוד המלך עד שלבסוף כולם נענשו גם מדין וגם מואב.

וּכְלָא הָהּ מִמְדִּין בְּכַפָּה זִינִין - והכל היה

מְקוּרוֹת וְצִיּוּנִים

ויתרו מקין, והחזירה הוא בידו ושב בתשובה כאומרו (ויקרא ה כג)
 'והשיב את הגזלה אשר גול או את העושק אשר עשק', ולכך בלעם
 אמר (במדבר כד כא) 'וירא את הקני וישא ומשלו ויאמר איתן מושבכם
 ושים בסלע קינך' כדפירשונו בתיקונים, ולכך הקליפה נתרעמה עליו
 כדמפרש ואזיל. שני פרידות הם רות ונעמה שמהם שלשלת המלכות
 נאנסו בחטא אדם הראשון והיינו 'הפקדון אשר הפקד אתם' (ויקרא
 טז) ולא החזירו עד לבסוף, לכך במדין מיד נעשה נקמה בהם שהטוב
 שהיה ראוי לצאת מהם כבר יצא, אמנם מואב עדין תלוי עד עגלון
 מלך מואב כדמפרש ואזיל. והנה חבר הקני נפרד מקין, הנה שארית
 קין נשארה במדין, לכך כל עצתם על מרע"ה דהיינו 'משה שת הבל'.
 ושלשה דברים אמר קין, האחד עבודה זרה דאמר 'לית דין ולית דיין',
 והשנית גילוי עריות שחמד תאומתו, והשלישית שפיתת דמים. כך רצו
 לעשות שלשתם בו, האחד בעוון פגוע, השנית בהפקירם נשיהם,
 השלישית כך כוונתם לשפוך דמם של ישראל ודמי מרע"ה, חזרו על
 עונם הקדום, לכך אמר למשה 'נקום נקמת בני ישראל מאת המדינים',
 לך אתחזי ולך יאוּת, מפני שטינא קודמת התעוררו, אם כן ראוים הם
 למיתה, ועם היות שחזר בתשובה קין היינו שנפרד חלק טוב ממנו
 ונשאר השאר במדין, ולכך דמו לפתות את משה בכובי, והיינו סוד
 החיצוני המתעורר תמיד בבחינה ידועה באומה ידועה על עון ידוע,
 והקב"ה בזכות ישראל מבטלה ויפקוד על צבא המרום במרום וירחיב
 הזמן לאותם שעתידי לחצויא מהם אורה לישראל, עד כאן לשונו.

ו. ובקרני אור הקשה הדלא רק רות יצאה ממואב ולא נעמה ולמה אמר
 על מואב 'תרין מרגלאן, וז"ל: תרין מרגלאן, לאו דווקא, דרות לבדה
 היתה ממואב, אלא חשיב נמי נעמה העמונית ואינו מובן, עד כאן לשונו.
 אולם כיצא בזה איתא בגמ' (ב"ב לז, ב) בזה הלשון: 'ואמר ה' אלי
 אל תצר את מואב ואל תתגר בם מלחמה' (דברים טו ב), וכי מה עלה
 על דעתו של משה לעשות מלחמה שלא ברשות, אלא נשא משה
 ק"ו בעצמו, אמר, ומה מדינים שלא באו אלא לעזור את מואב
 אמרה תורה (במדבר כה יז) 'צרוּר את המדינים והכיתם אותם',
 מואבים עצמן לא כל שכן, אמר לו הקדוש ברוך הוא לא כשעלתה
 על דעתך עלתה על דעת, שתי פרידות טובות יש לי להוציא מהן
 רות המואביה ונעמה העמונית. ע"כ. וכתבו שם התוס' (ב"ה מואבים)
 וז"ל: 'ואע"פ שמוזכר ב' פרידות, על עמון לא אצטרף אלא משום
 מואב, עד כאן לשונם. ויע'ע' תורת חיים שם.

וראה ברמ"ק שביאר כאן החילוק בין קליפת מדין לבין קליפת מואב
 ועמון, שבשלשתם נפלו ניצוצי הקדושה, במדין נפלה צפורה אשת
 משה, ובמואב ועמון נפלו רות ונעמה, וכאשר משה רבינו לקח את
 צפורה לאשה, גאלה מן הקליפה, וכבר נפרד הטוב מן הרע, ולכך היה
 יכול משה להינקם בהם, מה שאין כן במואב ועמון שעדיין הטוב
 מעורב בהם, וז"ל: מיום שנתקלקל הסדר נאנסו שלשה פרדות, האחת
 אנסה הקליפה בידו דהיינו תאומת הבל והיא נזרקה במדין על ידי חבר
 הקני שנפרד מקין והיא צפורה אשת משה ממש, ומשה נשמת הבל,

דַּאִיהוּ יִנְקוּם נִקְמִין דְּמוֹאֵב, וַיִּסְחִי קְדִירָה דְּמַלְיָא טַנוּפָא דְּפַעוּר, תְּרִין מְרַגְלָאן לֹא נִפְקוּ, לֹא אֲתַעְנִשׁוּ, בֵּינן דְּנִפְקוּ, אֲתָא דָּוִד וְאִסְחִי קְדִירָה מְטַנוּפָא דְּלַחוּן, וּבְלַחוּ אֲתַעְנִשׁוּ, מְדִין בְּיַמֵּי מֹשֶׁה, מוֹאֵב בְּיַמֵּי דָּוִד.

תָּא חַזִּי, חֲזִיבִיא דְּמְדִין, עִם כָּל דָּא לֹא שְׂכִיכוּ מִכְּרָ בִישִׁין דְּלַחוּן, לְבַתֵּר דְּרִין דְּחִמּוּ דְּמִית יְהוֹשֻׁעַ, וְכָל אִינוּן זְקִנִים דְּאֲתַחְזוּ לְמַעַבְדַּ נִסְ עַל יְדִייהוּ, אָמְרוּ, הַשְׁתָּא שַׁעְתָּא קִיּוּמָא לָן. מָה עֲבַדוּ, אֲתוּ לְגַבֵּי עַמְלָק, אָמְרוּ אִית לָכוֹן לְאֲדַכְרָא, מָה עֲבַדוּ לָכוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּמֹשֶׁה רַבִּיהוֹן, וַיהוֹשֻׁעַ תַּלְמִידָא דִּילֵיהּ, דְּשִׁיצֵי לָכוֹן

הַכְּתָר וְהַכְּבוֹד

עתה מוסיף הינוקא שהמדינים המשיכו ברעתם גם אחר מות יהושע שעשו יד אחת עם עמלק להרע לישראל.

תָּא חַזִּי - בא וראה, חֲזִיבִיא דְּמְדִין - הרשעים של מדין, עִם כָּל דָּא - עם כל זה, לֹא שְׂכִיכוּ מִכְּרָ בִישִׁין דְּלַחוּן - לא שקטו מכל הרע שלהם, לְבַתֵּר דְּרִין - כי לאחר כמה דורות, דְּחִמּוּ דְּמִית יְהוֹשֻׁעַ וְכָל אִינוּן זְקִנִים דְּאֲתַחְזוּ לְמַעַבְדַּ נִסְ עַל יְדִייהוּ - כשראו שמת יהושע וכל אלו הזקנים שראוי להיעשות נס על ידם, אָמְרוּ בְּנֵי מְדִין, הַשְׁתָּא שַׁעְתָּא קִיּוּמָא לָן - עתה השעה עומדת לנו, מָה עֲבַדוּ - מה עשו, אֲתוּ לְגַבֵּי עַמְלָק - באו אצל עמלק ואָמְרוּ לוּ, אִית לָכוֹן לְאֲדַכְרָא מָה עֲבַדוּ לָכוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמֹשֶׁה רַבִּיהוֹן וַיהוֹשֻׁעַ תַּלְמִידָא דִּילֵיהּ - יש לכם לזכור מה שעשו לכם בני ישראל ומשה רבם ויהושע תלמידו, דְּשִׁיצֵי לָכוֹן

דוד בנו של ישי, דַּאִיהוּ יִנְקוּם נִקְמִין דְּמוֹאֵב - שהוא ינקום הנקמות ממואב, וַיִּסְחִי קְדִירָה דְּמַלְיָא טַנוּפָא דְּפַעוּר - וירחוץ הקדרה המלאה טנופת של פעור, הָדָא הוּא דְּכָתִיב - זהו שכתוב (תהלים ס) 'מוֹאֵב סִיר רַחְצִי וְדָאִי. פִּירוּשׁ, שאמר דוד ש'מואב' הם 'סיר רחצי', שהם ככלי שאדם רוחץ אותו, ובוודאי קודם שרוחצו מהזהמא מוציא יקר מזולל ואחר כך רוחצו, כך מואב קודם שנענשו הוציא מהם הקדוש ברוך הוא את שתי המרגליות, וְעַד דְּאִינוּן תְּרִין מְרַגְלָאן לֹא נִפְקוּ - וכל עוד שאלו שתי המרגליות לא יצאו מהם, לֹא אֲתַעְנִשׁוּ - לא נענשו, כִּיּוֹן דְּנִפְקוּ - כיוון שיצאו מהם אלו השתיים, אֲתָא דָּוִד וְאִסְחִי קְדִירָה מְטַנוּפָא דְּלַחוּן - בא דוד ורחץ הקדרה מהטנופת שלהם, וְנִמְצָא שִׁלְבִסוּף כְּלָהוּ אֲתַעְנִשׁוּ - כולם נענשו, מְדִין בְּיַמֵּי מֹשֶׁה, מוֹאֵב בְּיַמֵּי דָּוִד.

מְקוּרוֹת וְצִיּוּנִים

הטיופת, וראה לקמן בוהר (קצ) מה שהוסיף הזוהר לבאר בפסוק זה שקאי על הכשפים שעשה בלק ועל זה אמר דוד 'מואב סיר רחצי' שרחץ את הקדרה כדי להעביר ולבטל את הכשפים, עיי"ש.

ז, פִּשְׁט הַכְּתוּב רָאָה בְּמִצְוֹת שְׂבִיאָר שֵׁם: 'מואב סיר רחצי' - ר"ל אעשה עמהם כל תשמישי כרצוני כקדרה המוכן לרוחץ בו, עד כאן לשונו. וכעין זה ברש"י שם ושאר מפרשים, אבל הזוהר כאן מביארו באופן אחר, שמואב הם כלי שצריך לרחצו מן

מַעֲלָמָא, הַשְׁתָּא הוּא עֲדָנָא דְלִית בְּהוּ מָאן דְּאֲגִין עַלְיֵיהּ, וְאֲנִן
בְּהַרְיִיבוּ, דְּכַתִּיב (שופטים ו א) 'מִדִּין וְעַמְלֶק וּבְנֵי קָדָם' וְגו', (שם פסוק ב)
'מִפְּנֵי מִדִּין עָשׂוּ לָהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַמִּנְהָרוֹת' וְגו'.

לָא הָוָה בְּעַלְמָא, מָאן דְּיַעֲבִיד בִּישָׁא בְּכֹלָא, בְּעַמְלֶק עַל בְּרִית
דְּקָרִיבוּ לְגַבֵּי בְרִית עֵילָאָה, וְעַל דָּא קָנֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
קִנְאָת עַלְמִין, דְּלָא יִתְנַשֵּׁי, אֲמַרוּ וְדָאֵי הָכֵי הוּא, וְלִית הָכָא
סַפְקָא בְּעַלְמָא.

הַכְּתָר וְהַכְּבוֹד

ישראל, אבל באמת לָא הָוָה בְּעַלְמָא מָאן
דְּיַעֲבִיד בִּישָׁא בְּכֹלָא פְּעַמְלֶק לָא הִיָּה
בעולם מי שיעשה רע בהכל כמו עמלק, לפי
שהם פגמו עַל בְּרִית קודש, דְּקָרִיבוּ לְגַבֵּי
בְרִית עֵילָאָה¹ - שקרבו לפגום בברית
העליונה, שהיו חותכים מילות ברית קודש
של ישראל וזורקים אותם כלפי מעלה לגבי
יסוד העליון הנקרא 'ברית'², וְעַל דָּא קָנֵי
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קִנְאָת עַלְמִין דְּלָא
יִתְנַשֵּׁי - ועל זה קנא הקודש ברוך הוא
קנאת עולם שלא תשכח, אֲמַרוּ החברים
להינוקא, וְדָאֵי הָכֵי הוּא - ודאי כן הוא
כמו שאתה אומר, וְלִית הָכָא סַפְקָא
בְּעַלְמָא - ואין כאן ספק בעולם³.

מַעֲלָמָא - שרצו לכלותכם מן העולם, הַשְׁתָּא
הוּא עֲדָנָא דְלִית בְּהוּ מָאן דְּאֲגִין עַלְיֵיהּ
- עתה היא העת שאין מי שיגן עליהם, ויכולים
אתם לנקום בהם, וְאֲנִן בְּהַרְיִיבוּ - ואנו נסייע
בעדכם, דְּכַתִּיב - כמו שכתוב (שופטים ו א) 'וְהָיָה
אִם זָרַע יִשְׂרָאֵל וְעָלָה מִדִּין וְעַמְלֶק וּבְנֵי קָדָם
וְעָלּוּ עִלָּיו' וְגו', ובפסוק הקודם לזה כתוב (שם
ב) 'וַיַּעַזְזוּ יַד מִדִּין עַל יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי מִדִּין עָשׂוּ
לָהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַמִּנְהָרוֹת אֲשֶׁר בְּהָרִים
וְאֶת הַמְּעָרוֹת וְאֶת הַמְּצֻדוֹת' וְגו'.

מאחר שהוכיח הינוקא מה שעשו המדינים יד אחת עם
עמלק, לכן מסיים עתה שאמנם המדינים הרעו לישראל
ביותר, אבל לא היה מי שהרעו לישראל כמו עמלק שפגמו
באות ברית קודש ולפיכך בצטונו למחותם.

והנה אף שאמר שרעות רבות עשו מדין לעם

מְקוּרוֹת וְצִיּוּנִים

ז. ראה מדרש תנחומא (כי תצא פ"ט) ז"ל: כי הא דא"ר חמא בר
שקלא וריב"ל ורבי יוחנן, מה היו בית עמלק עושין, היו מחתכין
מילותיהם של ישראל וזורקין כלפי מעלה ואומרים בזה בחרת, טול לך
מה שבחרת, זהו מה שכתוב (תהלים עט יב) 'חרפתם אשר חרפוך ה"'.
וראה עוד שרש"י ביארו על הפסוק (דברים כה יח) 'אשר קרך בדרך
ויונב בך כל הנחשלים אחרוך ואתה עוף ויגע ולא ירא אלהים', ויונב
בך - מכת זנב, חותך מילות וזורק כלפי מעלה, עד כאן לשוננו, וכן
בתרגום יונתן: 'וקטע בית גביריון ושדי לעילא'. ובבעה"ט: 'ויונב
בך' בגימטריא 'זה מילה'. וראה עוד בעמק המלך (שער יד פרק קלד)
שתיבת 'הנחשלים' היא אותיות 'נחש מילה', עיי"ש.

י. מקדש מלך.

ת. כן גירסת הדפוס⁴ (בכל הדפוסים) וכן גרס המקדש מלך, וכתב
שכן הוא בוזהר מנוגה.

אולם לפנינו בדפוס וילנא (והוא לפי גירסת הדרך אמת): איתא: 'לָא
הָוָה בְּעַלְמָא מָאן דְּיַעֲבִיד בִּישָׁא בְּכֹלָא מִדִּין, וְאִי מִיָּמָא עַמְלֶק,
בְּגִין קִנְאָת בְּרִית, דְּקָרִיבוּ לְגַבֵּי בְרִית, ולפי גרסא זו הוזהר חזר
ואמר שהמדינים עשו הרע יותר מכולם, ועל זה שואל, הרי עמלק
עשו יותר רע, והראיה דרך את עמלק יש ציווי למחותם ולא
על מדין, ותירץ שבאמת עמלק הרעו יותר שקרבו לגבי ברית.
רק שלפי זה לא מובן מה שבתחילה אמר שלא היה מי שהרע
כמו מדין, ואחר אמר שעמלק עשו יותר רע, ולגירסת המקדש
מלך אתי שפיר.

זוהר הקדוש

♦ עם ביאור הכתר והכבוד ♦

השתוקקות עולמית לשלבת רבי שביעון

זוהר המבואר במדבר ג
זוהר המבואר במדבר ד
זוהר המבואר במדבר ה
זוהר המבואר דברים א

זוהר המבואר ויקרא ב
זוהר המבואר ויקרא ג
זוהר המבואר במדבר א
זוהר המבואר במדבר ב

תיקוני הוזהר חלק ד
ספרא דצניעותא חלק א
ספרא דצניעותא חלק ב
זוהר המבואר ויקרא א

זוהר המבואר אדרא דמשכנא
תיקוני הוזהר חלק א
תיקוני הוזהר חלק ב
תיקוני הוזהר חלק ג

אדרא רבא חלק א
אדרא רבא חלק ב
זוהר המבואר אדרא זוטא
זוהר המבואר נגלות האדרא

להשיג בחנויות הספרים

מרכז הזמנות: 1800-22-55-66